

ΝΕΟΤΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑ *

ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
Τακτικού Καθηγητού του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Κοσμητορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς

Τὴν ἐκλογὴν τοῦ θέματος αὐτοῦ πᾶς τις θὰ δικαιολογήσῃ, ὑποθέτω, ἂν ἀναλογισθῇ τὴν σημασίαν τῆς νεανικῆς ἡλικίας καὶ τὸ καθήκον ὄλων μας νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς περισσότερον ἢ δι' οἰανδήποτε ἄλλην ἡλικίαν, ἂν λάβῃ ὅπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἡλικία αὐτῆ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ χρυσῆ ἡλικία, ἡ ἐλπὶς καὶ τὸ καμᾶρι τοῦ Ἔθνους, ἡ χαριστάτη καθ' Ὀμηρον ἡλικία, καθ' ἣν τὰ φυσικὰ χαρίσματα τοῦ σώματος ἀμιλλῶνται πρὸς τὴν ζωτικότητα τῆς ἐκδηλώσεως τῶν διανοητικῶν καὶ συναισθηματικῶν, εἶναι ἡ ἡλικία ἡ περιλαμβάνουσα, κατὰ τὸν Βύρωνα: «χρόνια τὰ χρυσὰ ποὺ νὰ ἴταν παιδί κανεὶς νὰ ξαναγίνει».

Εἶναι ἡ ἡλικία τῶν ἀκοιμήτων ἀνησυχιῶν καὶ ἀμφιβολιῶν, καθ' ἣν, κατὰ τὸν Πρόδικον, «οἱ νέοι, ἤδη αὐτοκράτορες γιγνόμενοι, δηλοῦσιν εἴτε τὴν δι' ἀρετῆς δόδον τρέφονται ἐπὶ τὸν βίον εἴτε τὴν διὰ κακίας»· εἶναι ἡ ἡλικία τῶν ἀταξιῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἡλικία ἡ ὠραία τῆς ζωῆς, ἡ ἐρχομένη ἄπαξ ἐν τῷ βίῳ, κατὰ τὸν Longfellow Εἶναι ἡ ἡλικία ἄφ' ἧς, ὡς ὀρθῶς ὁ Γκαίτε εἶπεν, ἐξαρτᾶται ἡ τύχη οἰουδήποτε ἔθνους καθ' οἰανδήποτε ἐποχὴν· εἶναι ἡ ἡλικία, ἣτις κατὰ τὸν Ξενοφῶνα «μάλιστα ἐπιμελείας δεῖται». Εἶναι ἡ ἡλικία, τέλος, τὴν ὁποίαν, ὡς ὁ Midonald εἶπεν, «ὅταν παύσωμεν νὰ συμπαθῶμεν, τὸ ἔργον ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐληξεν». Ἀξίζει λοιπόν, ὑποθέτω, νὰ ἐξετάσωμεν πότε καὶ διὰ τίνα λόγον ἡ νεότης ἀμαρτάνει, παραστρατεῖ ἢ ἐγκληματαί καί, ὅπερ σπουδαιότερον, πῶς τὸ ἐγκλημα καὶ παραστράτημα τοῦτο δύναται νὰ προληφθῇ ἢ ἐλαττωθῇ.

1. Ἀλλὰ τίς ἡ ἔκτασις τοῦ νεανικοῦ ἐγκλήματος; Αὐξάνει τοῦτο ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος;

2. Ποῖα τὰ εἶδη τοῦ νεανικοῦ ἐγκλήματος;

3. Τίς ἡ ἐκ τοῦ ἐγκλήματος τῶν νέων φθορὰ καὶ ἀπώλεια, οικονομική, ἠθική, ψυχική;

4. Ποῖα τὰ αἷτια τοῦ νεανικοῦ ἐγκλήματος;

5. Ποῖα τὰ μέσα τῆς ἀναστολῆς καὶ προλήψεως αὐτοῦ; Ὑπάρχει μέθοδος τοιαύτης προλήψεως; Ποῖα ἡ μέθοδος αὐτῆ;

Αὐτὰ εἶναι: τὰ ἐπὶ μέρους προβλήματα, τὰ ὁποῖα θὰ πρέπη νὰ ἐξετασθῶσιν.

Πρὶν ἢ ὅμως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν προβλημάτων τούτων εἰσελθῶμεν, ἀναγκαῖον κρίνομεν, διὰ τοὺς μὴ εἰδικούς περὶ τὴν ἐγκληματολογία, νὰ καθορίσωμεν τίς εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἐγκλήματος.

Ἐγκλημα, νομικῶς ἐξεταζόμενον, εἶναι ἀδίκημα κατὰ τῶν ὑφισταμένων νόμων τῆς Χώρας ἢ ἀδικος πράξις ἢ παράλειψις, ἐφ' ἧς ἡ πολιτεία ἐπέβαλε διὰ νόμου ποινὴν. Ἡ ἀξίοποινος δ' αὕτη πράξις δύναται νὰ τελεσθῇ εἴτε ἐξ ἐχθρικῆς διαθέσεως τοῦ ἐγκληματοδόντος κατὰ τῆς κοινωνίας εἴτε καὶ ἄνευ ἐχθρικῆς διαθέ-

* Τὸ παρὸν ἄρθρον ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ὁμιλίας τοῦ κ. Καθηγητοῦ, δοθείσης εἰς τὸ Ἀμφιθέατρον τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, τὴν 26 Νοεμβρίου 1954.

σεως. Ἀπὸ **κοινωνικῆς** ὁμως ἀπόψεως ἐγκλημα εἶναι πράξις ἢ παράλειψις, ἣτις **πιστεύεται** ὅτι δύναται νὰ εἶναι ἐπιβλαβῆς, παρὰ ὁμάδος δυναμένης νὰ ἐνισχύσῃ τὴν πίστιν τῆς αὐτῆς. Ὡστε πράξις τις δύναται νὰ μὴ εἶναι παράνομος, δύναται ὁμως νὰ εἶναι ἀνήθικος καὶ ἐπιβλαβῆς εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ διὰ τοῦτο εἶναι κοινωνικῶς ἐγκληματικῆ. Ἀδικημάτων δέ, ὡς γνωστόν, ἔχομεν διαφόρους βαθμίδας, ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ πταισματος τῆς ἀστυνομικῆς παραβάσεως μέχρι τοῦ φόνου καὶ τῶν πράξεων κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, τιμωρούμενα ἀπὸ τῆς **ποινῆς** τοῦ προ-
στίμου μέχρι τῆς τοῦ θανάτου.

Ἄλλὰ ποῖα τὰ εἶδη τῶν παιδικῶν ἐγκλημάτων ἢ παραστρατημάτων,
εἰς τὰ ὁποῖα σήμερον οἱ νέοι ὑπόκεινται καὶ ἐνίοτε ὑποπίπτουσι ;

- α) Ζῶσιν ἀνήθικον καὶ ἄκοσμον ζωὴν εἰς τὴν κοινωνίαν ;
- β) Ζῶσιν ἀνήθικον ζωὴν εἰς τὸ σχολεῖον ;
- γ) Ἀσχολοῦνται εἰς παρανόμους ἐπιχειρήσεις μόνῃ ἢ ὁμαδικῶς ;
- δ) Συναναστρέφονται κακοποιούς καὶ ἀνηθίκους ;
- ε) Ἀναπτύσσονται ἐν ὀκνηρίᾳ καὶ παρανομίᾳ ;
- ς) Ἀποπλανῶσι παιδίσκας μικροτέρας καὶ ἀηθλίους ;
- ζ) Εἰσέρχονται εἰς δυσωνύμους οἴκους ;
- η) Φοιτῶσιν εἰς χαρτοπαίγνια ;
- θ) Ἀσελγοῦσι παρὰ φύσιν ;
- ι) Φοιτῶσιν εἰς ταβέρνας μετὰ μεθύσων ;
- ια) Περιπλανῶνται τὴν νύκτα εἰς τὰς ὁδοὺς ἄνευ νομίμων λόγων ;
- ιβ) Κλέπτουσι, καὶ μάλιστα περισσότερον τὰ ἄρρενα τῶν θηλέων ;
- ιγ) Περιπλανῶνται καὶ ἀλητεύουσι περὶ τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς ἢ τοὺς λιμένας ;
- ιδ) Εἰσπηδῶσιν ἄνευ ἀδείας εἰς πλοῖα ἢ τοὺς σιδηροδρόμους ;
- ιε) Ἀπουσιάζουσιν, ἢ ὡς κοινῶς λέγεται, «τὸ σκᾶνε» ἀπὸ τὸ σχολεῖον ;
- ις) Εἶναι ἀδιόρθωτα ;
- ιζ) Βλασφημοῦν καὶ χρησιμοποιοῦν ἀπρεπῆ γλῶσσαν ;
- ιη) Ἀπουσιάζουσι ἀπὸ τὸ σπίτι τῶν ἄνευ ἀδείας ;
- ιθ) Ἀλητεύουσι διανυκτερεύοντα εἰς πάρκα ;
- κ) Ἀρνοῦνται ὑπακοὴν εἰς τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας ;
- κα) Χρησιμοποιοῦν οἰνοπνευματώδη ποτὰ ;
- κβ) Εὐρίσκονται εἰς χώρους ἀπηγορευμένους εἰς ἀηθλίους ;
- κγ) Καπνίζουσι, καὶ δὴ δημοσίᾳ ;
- κδ) Ἀσχολοῦνται εἰς ἐπικίνδυνα δι' ἑαυτοὺς καὶ τὴν κοινωνίαν ἔργα ;
- κε) Ἐπαιτοῦσι καθ' ὁδόν ;
- κς) Ἐπιτελοῦσιν ἀδικήματα κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως, αὐτοδικίας, ἀδίκους ἐπιθέσεις, τραύματα ἄνευ προμελέτης, ἐπιθέσεις κατὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ;
- κζ) Συμμετέχουσιν εἰς ὀργανώσεις ὀλιστικὰς, ἀθεῖστικὰς ἢ ἀνθεθνικὰς, καὶ
- κη) Ἐνεργοῦσιν ἀπαίσιμα ἐγκλήματα, εἰς ἃ παρωθήθησαν ἐσχάτως κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον καὶ τὴν κατοχὴν ὑπὸ ξένης ἐπιβουλῆς ;

Ἄλλὰ τίς ἡ ἔκτασις τοῦ νεανικοῦ ἐγκλήματος ; Αὐξάνει ἄρά γε τὸ νεανικὸν ἐγκλημα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ;

Ἐκ τῆς τελευταίας στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης πληροφροῦμε-

θα ότι τὸ ἐγκλημα, καὶ δὴ τὸ **νεανικόν**, χωρεῖ ἀδεχόμενον ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος κατὰ 23% περίπου. Οὕτως, ἐνῶ οἱ προσαχθέντες ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου νεαροὶ ἐγκληματῆαι παντὸς θαθμοῦ τὸ 1951 ἀνήρχοντο εἰς 2796, κατὰ τὸ 1953 ἀνῆλθον εἰς 3432, ἀξήσης τουτέστι ἐντὸς διετίας εἰς 636. Ὅτι δ' ἀκόμη λυπηρόν, εἶναι τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ, ἐνῶ οἱ ἐγκληματῆσαντες **μαθηταὶ** τὸ 1951 ἀνήρχοντο εἰς 534, κατὰ τὸ 1953 ἀνῆλθον εἰς 864, ἀξήσης τ.ἔ. ἐντὸς διετίας πάλιν εἰς 330 ἢ 62%.

Ἐκ στατιστικῆς ὡσαύτως εἰς τὰς Β.Τ.Σ. τῆς Κῶ, μαθητῶν (συγκεντρωθέντων ἐκεῖ πρὸς ἀναμόρφωσιν, ἕνεκα ἐγκληματικῆς των πράξεως) συνάγεται ὅτι 18% ἐξ αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαπράξεως τοῦ ἐγκλήματος των (φθορᾶς ξένης περιουσίας) ἦσαν ἀγράμματοι, ἀντιθέτως δὲ 75% διαπράξαντες τὸ αὐτὸ ἁμάρτημα εἶχον φοιτήσει εἰς τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον καὶ μάλιστα 18%, ἐπίσης ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἀπόφοιτοι αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πλέον 6,5% ἦσαν μαθηταὶ Γυμνασίου.

Ἄλλ' εἶναι ἄρα γε ἡ στατιστικὴ αὕτη ἀκριβής; Εἶναι μόνον αὐτὰ τὰ ἐγκληματοῦντα παιδιὰ ἢ εἶναι περισσότερα; Ἀπάντησις ὀριστικὴ εἰς τὰ ἐρωτήματα: Τί εἶδους διαγωγῆ εἶναι ἐγκληματικῆ, διακρινομένη τῆς «προβληματικῆς» συμπεριφορᾶς ἢ τῆς προεγκληματικῆς θαθμίδος;

Ποῖα τὰ παθολογικὰ αἷτια, ἐξ ὧν κακὴ διαγωγὴ ἐνὸς νέου προέρχεται, δὲν δύναται νὰ δοθῇ, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ποικίλης καὶ ἐλαστικῆς διακρίσεως τῶν παιδικῶν δικαστηρίων. Ἐξ ἄλλου καὶ ἂν ἀκόμη τὰς περιπτώσεις τὰς ἀναγομένας εἰς τὸ Δικαστήριον λάθωμεν ὑπ' ὄψιν, πρέπει νὰ μὴ λησμονώμεν ὅτι αὐταὶ μᾶς παρέχουν μέρος τῶν ἐκτελουμένων παιδικῶν ἐγκλημάτων, διότι πλεῖστα παιδικὰ ἐγκλήματα δὲν φθάνουν μέχρι τῶν δικαστηρίων, ἰδίως τὰ ἀφορῶντα τὴν φθορὰν ξένης περιουσίας. Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν συλλαμβανομένων ἁμαρτανόντων παιδίων ἀφήνονται ἐλεύθερα εἴτε πρὶν συλληφθῶσιν, εἴτε καὶ ἐνίστε ὅταν συλληφθῶσιν ἀκόμη παρὰ τῶν ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ θεωρήσωμεν πολὺ μεγαλύτερον τὸν ἀριθμὸν τῶν παιδικῶν ἐγκλημάτων ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ Δικαστηρίου προσαγομένων νέων, περὶ ὧν ἡ ἀναφερθεῖσα στατιστικὴ, ἐξικινουμένη εἰς 30% εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν.

Παρὰ ταῦτα ἡ ὑπάρχουσα στατιστικὴ, ἂν μὴ ποσοτικῶς, εἶναι **ποιοτικῶς** ἐπιωφελῆς καὶ σημαντικὴ, καταδεικνύουσα τὸν κίνδυνον τῆς νεότητος καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς προστασίας αὐτῆς. Καὶ χωρὶς θεβάζως νὰ λάθωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνηκούστους θηριωδίας, εἰς τὰς ὁποίας νεανικαὶ χεῖρες κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ μετέσχον ἐνεργῶς καὶ ἡσυχροῦργησαν, ἂν ἐξετάσωμεν τὴν στατιστικὴν τῶν εἰς τὰς Β.Τ.Σ. Κῶ ἀναμορφουμένων νέων, εἰς ἃς ὑπὲρ τὸν μῆνα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰργάσθημεν, βλέπομεν ἐνίστε φρικαλέους τρόπους ἐκτελέσεως ἐγκλήματος καὶ παρὰ 13ετῶν ἀκόμη παιδίων.

Ἄλλὰ ποῖα τὰ αἷτια τοῦ ἐγκλήματος; Τὸ πρόβλημα τῆς αἰτίας τοῦ ἐγκλήματος εἶναι τὸ δυσχερέστερον εἰς τὴν Ἐγκληματολογίαν, διότι καὶ ἡ ἀφθονος ἐγκληματολογικὴ βιβλιογραφία καὶ αἱ πολλαπλαῖ ἐπὶ τῶν αἰτίων τοῦ ἐγκλήματος ἔρευναι ἐρεῖδονται ἐπὶ μὴ ἐπηληθευμένων, πολλάκις καὶ ἐπὶ ἀνακριδῶν, παρατηρήσεων. Ἐπειτα ἐν οἷονδῆποτε ἐγκλημα δὲν δύναται νὰ ἐχῇ ἐν ὀρισμένον αἷτιον, ἀλλ' ἐκ πολλῶν αἰτίων εἶναι δυνατόν νὰ προέρχεται, πολλοὶ δὲ ἐξ ἄλλου τῶν ἐρευνητῶν ἀποδίδουσι πολλάκις μίαν σύνθετον καὶ πολλαπλὴν διαγωγὴν εἰς **ἓν μόνον** αἷτιον — ἡ ἐνωτικὴ ἐσφαλμένη φιλοσοφία — ἢ εἰς ὀλίγα ἀπλᾶ αἷτια.

Παρά τὰς δυσχερείας ταύτας τῆς ἐξερευνήσεως τῶν διαφόρων αἰτίων τῶν νεαρῶν ἐγκληματιῶν ἢ κατὰταξις αὐτῶν σπουδῆς χάριν εἶναι δυνατή.

Δὲν θὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν ἐξαντλητικὴν ἐξέτασιν τῶν αἰτίων τοῦ νεανικοῦ ἐγκλήματος. Δὲν θὰ ἐξετάσωμεν ἐπομένως οὔτε τὰ **ψυχολογικὰ αἴτια**, ἐξ ὧν τὰ διάφορα εἶδη τῶν νεαρῶν ἐγκληματιῶν: τοῦ **νευρωτικοῦ** δηλαδὴ τῆς **ψυχοπαθητικῆς προσωπικότητος**, τοῦ **ἠβηφρενικοῦ**, τοῦ **μανιοκαταθλιπτικοῦ**, τοῦ **παρανοϊκοῦ**, τοῦ ἐστερημένου δηλαδὴ τῶν ἀπαραιτήτων ἀναγκῶν καὶ ἐπιθυμιῶν τῆς ζωῆς.]

Δὲν θὰ ἐξετάσωμεν τοὺς ἐκ **βιολογικῶν** αἰτίων νεαρῶς ἐγκληματίας, τοὺς **πνευματικῶς** δηλαδὴ **ἀνωμάλους**, τοῦ πάσχοντος ἐκ κακῆς λειτουργίας τῶν **ἐνδοκρινῶν ἀδένων** καὶ τοὺς ἔχοντας **ὄργανικὰς ψυχώσεις** ἢ **ἐγκεφαλικὰς βλάβας**.

Δὲν θὰ ἀναφέρωμεν τὴν ἐκ τῆς **ἐλλιποῦς θρησκευτικῆς ζωῆς** καὶ θρησκευτικῆς δι' ἔργων μορφώσεως τῶν νέων μας ἀδυναμίαν αὐτῶν, ὅπως προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὸ ἐγκλημα, μῆτε θὰ ἀσχοληθῶμεν περὶ τῆς ἐκ τοῦ ἐγκλήματος **οικονομικῆς ἀπωλείας** εἰς τὰ άτομα καὶ τὸ Ἔθνος, ἀνεληθούσης κατὰ τὸ 1931 ἐκ τῶν καταδικασθέντων 88 263 ἀτόμων εἰς ὑπὲρ τὸ δισεκατομμύριον χρυσῶν τότε δραχμῶν εἰς ἔθνικὴν καὶ ἀτομικὴν οἰκονομίαν. Περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν ἡμῶν καὶ εἰς ἰδιαιτέραν πρῆγματιάν ἡμῶν «Τὸ ἐγκλημα ἐν Ἑλλάδι», ἐκτενῶς πρῆγματεύμεθα. Σήμερον εἰς τὰ αἴτια τὰ ἐκ τοῦ **σημερινοῦ ἰδία περιβάλλοντος** προερχόμενα δι' ἐλαχίστων θὰ ἐπιμείνωμεν. Καὶ τοιαῦτα εἶναι :

Πρῶτον τὰ ἐκ τοῦ **οικογενειακοῦ** περιβάλλοντος. Ἡ **οικογένεια**, ὡς γνωστόν, εἶναι τὸ λίκνον τῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τῆς προσωπικότητος. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ζωῆς ἐμποδῶνται οἱ ὀρθοὶ τρόποι συμπεριφορᾶς, σκέψεως καὶ ἐκφράσεως τῶν συναισθημάτων τοῦ παιδός, αἱ ἀξίαι καὶ οἱ γνώμονες καὶ τὰ κριτήρια τὰ διαρκῆ, τὰ ὅποια ἐξασφαλίζουν διαρκῆ ἐπίδρασιν εἰς τὴν μελλοντικὴν ζωὴν καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς προσωπικότητός του. Ἡ οἰκογένεια εἶναι ἐκεῖνη, ποῦ χρωματίζει ζωηρότατα τὴν ὄλην σκέψιν καὶ διαγωγὴν τοῦ παιδίου καὶ τοῦ νέου. **Ἐντασις** εἰς τὰς οἰκογενειακὰς σχέσεις, **διχόνοια** καὶ **συγκρούσεις**, **μίσση** μεταξὺ τῶν συζύγων, **ζηλοτυπία** καὶ **διαπληκτισμοί** ἔχουν μεγίστην ἐπίδρασιν εἰς τὴν διαγωγὴν τοῦ παιδός καὶ δυσπροσαρμοσίαν τοῦ **ἐγκληματικότη**; δὲ τῶν νέων καὶ **διαζύγιον** εἰς τὴν οἰκογένειαν ἔχουν, κατὰ τὰ πορίσματα πολυαριθμῶν ἐρευνῶν, μεγάλην συνάφειαν, ὡς καὶ ἡ ἀνώμαλος καὶ ἀνήθικος ζωὴ εἰς αὐτήν. Καὶ τοῦτο, διότι **τὸ παιδίον προσλαμβάνει καὶ σχηματίζει τὰ κριτήρια τοῦ πράττειν κατὰ κύριον λόγον καὶ πρῶτιστον μᾶλλον ἐκ τῶν γονέων του καὶ τῶν στενωτέρων φίλων του** καὶ ὀλιγώτερον ἐκ τοῦ σχολείου καὶ τῆς ἀγωγῆς γενικώτερον. Τὸ παράδειγμα δηλαδὴ καὶ ἐδῶ τῶν γονέων, αἱ κρίσεις καὶ ἡ διαγωγή των, ὅσον καὶ ἂν εἶναι αὐστηροὶ καὶ σκληροὶ ἐνίοτε οὔτοι, ἔχει τὴν ἀρχουσαν θέσιν εἰς τὴν συμπεριφορὰν τοῦ παιδίου. Τουναντίον, τὸ παιδί τὸ ὅποσον στερεῖται τῆς εὐκαιρίας τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θαλπωρῆς τῆς μητρὸς, ὅσον πτωχὴ καὶ ἂν εἶναι αὕτη, ὡς συμβαίνει εἰς τὰ ὄρφανοτροφεῖα ἢ ἄλλων ἔθνῶν καὶ κοινωνικῶν συστημάτων ἰδρύματα, τὰ ὅποια ἀντικαθιστῶσι τὴν οἰκογένειαν, εἶναι ἐπόμηνον νὰ κλίνη εἰς τὸ παντὸς εἶδους παράπτωμα καὶ ἐγκλημα.

Δεύτερον αἴτιον, ἐκ τοῦ περιβάλλοντος, τῆς νεανικῆς ἐγκληματικότητος εἶναι ἡ **πτωχεία** καὶ ἡ **ἀνεργία**, ἀλλ' ὅχι ὁμοῦ πάντοτε, ὡς συνηθίζεται νὰ γρά-

φεται και να τονίζεται. Το γεγονός ότι εγκληματίας τις διέπραξεν εν εγκλημα ξεργος ων, δεν σημαίνει ότι η άρχια υπήρξε πάντοτε το αίτιον. Διότι οι κατ' επάγγελμα κλέπται και διαρρηκται, τὰ ανεύθυνα εκ διαφόρων αιτίων πρόσωπα, τὰ εστερημένα μορφώσεως, αγράμματα ή γραμματισμένα πρόσωπα (ώς άτυχώς είναι σήμερα πολλοί εκ των νέων μας), αντικειωνικά κηρύγματα και διδασκαλία δύνανται εις τούς άνέργους τούτους να είναι αι **παρορησεις** πρὸς τὸ εγκλημα και όχι η άρχια οδδὲ η πτωχεία. Διότι σχετίζεται θεβαίως η πτωχεία πρὸς τὸ νεανικὸν εγκλημα, και μάλιστα η πτωχεία πὸς άμαυρώνει και άποπνίγει τὴν νεότητα και σιάζει με τὰ μαύρα επακολουθήματά της τὴν ισχύν, ανάπτυξιν και εξέλιξιν της*, πλὴν βμως μαζί με τὰς οικονομικὰς δυσχερείας και ἐλλείψεις συμβαδίζουον άλλα στοιχεία **συναίτια**, αναφερόμενα εις τὴν μόρφωσιν και πείραν τοῦ παιδὸς, τὰ ὅποια καθορίζουον τὸν χαρακτήρα, τὰς πράξεις και τὴν ἔγαντι τοῦ νόμου συμπεριφορὰν του. Και τοιαῦτα στοιχεία και **συναίτια** είναι **διχόνοια** εις τὴν οἰκίαν, **συμμοριαί παιδικαί, πτωχή και εις γνώσεις ξηρὰς περιοριζομένην ἐκπαίδευσις**, αν υπάρχη και τοιαύτη, πτωχή και άνοργάνωτος **ἐλευθέρα ἐνασχόλησις τοῦ παιδιοῦ**, πάντα ταῦτα είναι τὰ άμεσα και ενεργὰ αίτια τῆς εγκληματικότητος. Αναμφιβόλως η πτωχεία και η άνεργία δύναται να παρωθῆ τὸν άθρωπον εις ποικίλους τρόπους διαγωγῆς, πλὴν σπανίως ὁ πεινῶν ἢ ὁ κρυόνων κατευθύνεται άμέσως πρὸς τὴν κλοπὴν. Μηδὲ αντιθέτως ὁ ἔχων άφθονα εν τῷ οἴκῳ θὰ απέχη κλοπῆς ἢ αδιίκιας. Νέος άρίστης και ευπόρου οικογενείας 18 ἐτῶν, εις ἐν τῶν καλύτερων προαστείων μας, πρὸ τινων μηνῶν, συνελήφθη κλέπτων ραδιόφωνα κατὰ προτίμησιν μάλιστα ἀπὸ τῶν αμερικανικῶν αυτοκινητῶν.

Ὡς πρὸς τοῦτο, βελτίωσις τῶν οικονομικῶν συνθηκῶν δύναται να είναι ἐν αποτελεσματικῶν προφυλακτικῶν κατὰ τῶν ὡς άνω συνθηκῶν, ἐξ ὧν η νεανικὴ εγκληματικότης πηγάζει, **πλὴν αν δὲν υπάρχουν ἠθικαί ἐπιδράσεις, ὀλισμοὸς ἠθικὸς τῆς νεότητος εκ τοῦ οἴκου, τῆς γειτονίας, τοῦ σχολείου και τῆς ἐκκλησίας, ἢ ἀπλή παροχή τροφῆς, κατοικίας και ἐνδυμασίας μικρὰν σημασίαν δύναται να ἔχη πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῆς νεανικῆς εγκληματικότητος.** Ἀτυχῶς αἱ γινόμεναί ἔρευμαι, και δὴ εν **Φιλαδελφείᾳ ἐπὶ 23 ἔτη συνεχῶς** ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀπέδειξαν ότι η αύξησις τοῦ νεανικοῦ εγκλήματος είναι μεγάλη εις περιόδους οικονομικῆς εὐημερίας και εις περιόδους οικονομικῆς δυσπραγίας, μικρὰ δὲ τουναντίον εις περιόδους κανονικῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως, καθ' ἃς οὔτε εὐημερία μεγάλη υπάρχει οὔτε δυσπραγία.

Κοινωνικαί ἀξίαι και κριτήρια θεμελιούμενα ἐπὶ οικονομικῶν συστημάτων, ὡς ὁ ὕλισμός, ὁ ὕλικὸς ἀνταγωνισμός, ὁ φθόνος, είναι δηλητηριώδεις ἐπιδράσεις πρὸς παράβασιν τοῦ νόμου, ἰδιαίτερος παρὰ τῆς νεότητος, ἥτις εν ἀρχῇ, διασκεδάσεως χάριν και ἐξ ἀπερισκεψίας, μὴ ἀσκηθεῖσα εις τὸ ἠθικῶς πράττειν και ἠθικῶς ἀξέανεσθαι, ὀδηγεῖται και εις τὴν κλοπὴν και εις τὸ ἠθικὸν κακόν.

Τρίτον αίτιον νεανικῆς εγκληματικότητος εκ τοῦ περιβάλλοντος είναι **αἱ ἐπιδράσεις ἐξ ἀναστροφῆς μετ' εγκληματιῶν** παντὸς βαθμοῦ, ὡς άτυχῶς συμβαίνει παρ' ἡμῖν εις τε τὰς φυλακάς, ἀλλὰ και τὰς μὴ ὠργανωμένας ποινικὰς σχολὰς, ὅπου μὴ εγκληματῆται ἔφηβοι μετ' εγκληματιῶν ἀναστρέφονται και συζῶσι,

* Βλ. πλείονα εις Γ. Σανελλαρίου, Κοινωνιολογία σελ. 341.

διδασκόμενοι και διαφωτιζόμενοι εις τὸ παντοῖον ἔγκλημα· ὡσαύτως, ἡ συμμετοχὴ εις συμμορίας, ὡς αἱ κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἢ μᾶλλον κατὰ τὰς νύκτας τῶν Ἀθη-
νῶν συμμορίαι τῶν λεγομένων «ὕπαρχιστῶν» καὶ τῶν ἄλλων, τὰς ὁποίας ἡ Ἀστυ-
νομία γνωρίζει καλύτερον ἡμῶν.

Τέταρτον αἷτιον ἐγκλήματος νεανικοῦ εἶναι ἡ **κακὴ χρῆσις** τοῦ αὐξηθέντος
εις οὐκ ἄνωρον, ἤτοι τὸ 1)3 τοῦ εἰκοσιτετραῦρου, **ἐλευθέρου χρόνου** τῆς νεότη-
τος. Ἀδιοργάνωτος, ἀκυβέρνητος, ἀνοδήγητος, ἀδιαφώτιστος νεότης κατὰ τὰς
ἐλευθέρας τῆς ταύτας ὥρας εἶναι ἐπόμενον εἰς μὲν τὰς ἐπαρχίας εἰς τὰ καφενεῖα
νὰ συχνάζῃ, νὰ χαρτοπαίζῃ, νὰ καπνίζῃ, νὰ ἀκούῃ ἀνηθικούς παραινήσεις, εἰς
τὰς πόλεις δὲ εἰς ἄλλα ἀνήθικα καὶ ἀκάθαρτα κέντρα νὰ συχνάζῃ ἢ τοὺς **κακοὺς**
κινηματογράφους, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίδρασις, παρὰ τὴν ἀντίθετον γνώμην ἐνίων ἐπι-
στημόνων, δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ κακῶν παραδειγμάτων καὶ διδασκαλιῶν σύμβουλος
καὶ διδάσκαλος νὰ γίνεταί. Ὁ **κακὸς κινηματογράφος**, εἰς τὸν ὁποῖον προσετέθη
καὶ τὸ κακὸν ραδιόφωνον μὲ τὰς γνωστὰς ἀπομιμήσεις τῶν ὀργιαστικῶν ἀσμάτων
τῶν «μπουζουκίων», ὁ κακὸς κινηματογράφος, ὡς ἀλλαχοῦπραγματευόμεθα, εἰς
τὸν ὁποῖον παρουσιάζεται ἡ ζωὴ πλήρης θιαισθητῶν καὶ **ἐντυπωσιακῶν ἐρωτι-
κῶν σκηνῶν** συμβάλλει ἀσφαλῶς εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἐγκληματικότητος κατὰ
τρεῖς τρόπους :

α) **Μορφώνει τὴν διάθεσιν τῶν ἀνηλίκων πρὸς τὸ ἔγκλημα**, ἐπιδρῶν
βαθμιαιῶς ἐπ' αὐτῶν.

β) **Διδάσκει εἰς αὐτοὺς τὴν τεχνικὴν τοῦ ἐγκλήματος.**

γ) **Ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτοὺς οὕτως ὥστε νὰ ἀποκτιῶσιν ἰσχυρὰς ἀντικοινωνι-
κὰς διαθέσεις καὶ ἐχθρότητας.**

Πέμπτον αἷτιον νεανικῆς ἐγκληματικότητος ἐκ τοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἡ
ἀσύδοτος κυκλοφορία παντὸς ρυπαροφύλλου ἢ μυθιστορήματος ἢ περιοδικοῦ πρὸς
πᾶσαν ταπεινὴν ὀρμὴν τὴν νεότητα στρέφουσα.

Ἐκτον αἷτιον νεανικοῦ ἐγκλήματος εἶναι ἡ **πλημμελὴς ἐκπαίδευσις.**

Ἐκ τῆς στατιστικῆς τῶν ἐγκληματιῶν νέων καὶ ἐνηλίκων μαρτυρεῖται :

α) Ὅτι περισσότεροι εἶναι οἱ ἐγκληματῆται οἱ τυχόντες στοιχειῶδους ἐκπαι-
δεύσεως ἢ οἱ παντελῶς ἀγράμματοι. Ἡ λυπηρὰ αὕτη κατάστασις διαπιστοῖ ἢ τὴν
ἀνικανότητα καὶ ἀνεπάρκειαν τοῦ σημερινοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος,
ἀποβλέποντος μόνον εἰς παροχὴν γνώσεων, πρὸς περιστολὴν ἢ πρόληψιν τοῦ ἐγκλή-
ματος, ἢ τὴν ὑπερτίμησιν ὑφ' ἡμῶν τῆς ἀξίας τῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς ἕνα τοιοῦ-
τον σκοπόν. Τὸ πρῶτον ἀτυχῶς, θλιβόμενοι ὡς ἐκπαιδευτικοὶ τῆς χώρας ἡγήται,
εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ παραδεχθῶμεν, διότι ἡ σημερινὴ ἐκπαίδευσις δὲν ἀνταπο-
κρίνεται εἰς τὰς ἐκ τῶν μεταβολῶν τῆς ἑλληνικῆς μεταπολεμικῆς κοινωνίας μας
προελθούσας ἀνάγκας καὶ δὲν συντελεῖ εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτῆς, ἐξ ἧς περι-
στολὴ τοῦ ἐγκλήματος θὰ ἡδύνατο νὰ προέλθῃ.

Ἐκ τῆς αὐτῆς στατιστικῆς βλέπομεν :

α) Ὅτι ἐλάχιστοι εἶναι οἱ ἐγκάθειρκοι ἐγκληματῆται, οἱ τυχόντες ἀνωτέ-
ρας παιδεύσεως. Σημαίνει τοῦτο ἄραγε ὅτι τὸ ἐκπαιδευτικὸν μας σύστημα μορ-
φώνει τοὺς ἀνθρώπους ὥστε νὰ μὴ περιπίπτουν εἰς τὸ ἔγκλημα ; Σημαίνει ὅτι ὁ
γραμματισμένος νέος ἐγκληματίας παραστρατῶν κατορθώνει νὰ μὴ εἰσέρχεται εἰς
τὰς φυλακάς, ὡς ὁ ἐκ καλῆς οἰκογενείας πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἰς ἕν τῶν προαστίων

τῶν Ἀθηγῶν κλέπτων τὰ ραδιόφωνα ἀπὸ τῶν ἀμερικανικῶν αὐτοκινήτων ; Ἡ σημαίνει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τοιοῦτων νεαρῶν ἐγκληματιῶν εἶναι μικρὸς, διότι μικρὸς εἶναι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθόντων περισσότερα γράμματα ; Ποῦ ἡ ἀλήθεια ; εἶναι ἄγνωστον. Ὅ,τι ἕως εἶναι ἀλήθης, εἶναι ὅτι ἡ ἀγωγή καὶ εἰς τὴν Δημοτικὴν καὶ εἰς τὴν Μέσην ἐκπαίδευσιν, ἔνα μὴ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς Ἀνωτάτης, εἶναι ἀνεπαρκῆς πρὸς μὴ μόρφωσιν νεαρῶν ἐγκληματιῶν. Καὶ ἀληθῶς, ἐφ' ὅσον τὸ σχολεῖον γενικῶς δὲν καλλιεργεῖ, εἰς τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον κυρίως, τὰς ἕξεις καὶ τὰς ἀρετάς, εἰς τὸ Γυμνάσιον δὲ γνώσεις μόνον δίδει καὶ **δὲν ἀσκεῖ ἀρετάς, δὲν παρέχει ἰδανικά, δὲν παρέχει παρορμήσεις πρὸς ἐνάρετον βίον καὶ διαθέσεις πρὸς ἠθικὴν μόρφωσιν, ἀνικάνους** δὲ κατὰ μέγα ποσοστὸν τοὺς νέους διὰ τὴν **ζωὴν παρασκευάζει**, οὐδὲν τὸ παράδοξον ἂν οἱ νέοι οὗτοι, μὴ κατορθώνοντες νὰ εἰσέλθουν διὰ τῶν γνωστῶν μέσων εἰς τὸν δημόσιον προϋπολογισμόν, τραπῶσιν εἰς τὴν δόδν τοῦ χαρτοπαιγνίου, τῆς οἰνοποσίας, τῆς φοιτήσεως καὶ ὑπὸ νεροποντῆν ἀκόμη εἰς τὸν Ἰππόδρομον τοῦ Φαλήρου ἢ εἰς τὰς χαρτοπαικτικὰς συναναστροφὰς καὶ τὸ παντοῖον νεανικὸν ἔγκλημα.

Ἰδιαιτέρως λυπηρά, ἂν μὴ τραγικὴ, εἶναι ἡ κατάστασις διὰ τὰς περισσοτέρας τῶν **νεανίδων**, αἱ ὁποῖαι, ἀντὶ νὰ μορφώνωνται συγχρόνως «διὰ τὸν ἑαυτὸν των, διὰ τὸν ἄνδρα των καὶ διὰ τὰ παιδιὰ των», ἐξέρχονται τῶν Γυμνασίων πολυλάκις μὲ ἀχρήστους δι' αὐτὰς γνώσεις, ἀγνοοῦσαι σχεδὸν ἀπολύτως τὸ μέγα προνομιόχον γυναικεῖον ὑπόργημα των, τὴν θέσιν των καὶ τὴν ἀποστολὴν των.

Ἄλλο αἴτιον, **ἕβδομον**, τῆς νεανικῆς ἐγκληματικότητος εἶναι ἡ **ἀδιαφορία** τῆς κοινωνίας ἐξ ἑλλείψεως ὀργανώσεως αὐτῆς καὶ ἀποκτίσεως **κοινῆς συνειδήσεως ἢ ὑπερατομικῆς βουλῆσεως** πρὸς καταδίκην παντὸς κακοῦ, ἀδιαφορία ἢ ἐγκατάλειψις οἰασθήποτε ὀραίας ἰδέας εἰς ἓνα, τὸν συλλαβόντα αὐτήν, καὶ ἡ μὴ διαμαρτυρία ἢ συνεργασία καὶ καταπολέμησις τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἡ ὀπισθοχώρησις ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος πρὸς γενομένης εἴτε κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, εἴτε κατ' ἄλλου, μὲ τὴν ἐπιφώνησιν : «ἀς τῶβρη ἀπὸ τὸ Θεό!», «ἐγὼ θὰ διορθώσω τὸ Ρωμᾶϊκο» ;

Αὐτοκίνητον καὶ ἔγκλημα. Εἰς τὰς ἀνωτέρω αἰτίας τῶν νεαρῶν ἐγκληματιῶν πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ τὸ αὐτοκίνητον, καὶ δῆ, διότι τοῦτο παρέχει μεγαλύτεραν ἀνεξαρτησίαν εἰς τὴν νεότητα, ἰδίως, ἀπὸ παλαιῶν ἀνασταλτικῶν καὶ τὴν πειθαρχίαν κρατουσῶν αὐτὴν ἐπιρροῶν, ἔπειτα δὲ διότι περιέπεξε τὰ μέγιστα προβλήματα σχετιζόμενα πρὸς τὴν γενετήσιον ὀρμὴν, τὴν παντοειδῆ ἀπόλαυσιν, τὴν σπατάλην καὶ τὴν ἀργίαν, ἀκόμη δὲ καὶ διότι δι' αὐτοῦ οἱ κακοποιοί, ἐξασφαλίζοντες διαφυγὴν εὐκολωτέραν, εὐκολώτερον καὶ πρὸς τὸ ἔγκλημα παρασύρονται. Κατ' ἀκολουσίαν τῶν ἀνωτέρω, τὸ αὐτοκίνητον κατέστησεν εὐκόλον τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος καὶ συγχοτέραν, ἐκτὸς ἂν, ὀργανούμενος ὁ κοινωνικὸς βίος, ὡς πρέπει, ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἐκ τοῦ αὐτοκινήτου καὶ τῶν ἄλλων αἰτιῶν μεταβολὰς καὶ προσαρμοσθῇ εἰς αὐτάς.

Πλὴν ἕως τῶν αἰτίων τούτων, κοινῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς πᾶσαν κοινωνίαν, εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν ἔχομεν καὶ ἄλλα αἴτια, ὡς ὁ πόλεμος, ἡ κατοχὴ, ὁ συμμοριτοπόλεμος, τὰ ὀλιστικὰ κηρύγματα καὶ ἡ ἑλλειψις ἰδεολογικῆς κατευθύνσεως μικρᾶς καὶ μεγάλης κοινωνίας κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς, ἡ μὴ κανονικὴ ἢ μάλλον πλημμελὴς ἐκπαίδευσις.

Ἐξ ἄλλου ἢ γοργῇ διαμόρφωσις τῆς κοινωνίας μας, κυρίως ἀπὸ τὰς κατὰ γεωμετρικὴν πρόοδον πολλαπλασιαζομένης ἐφευρέσεις, καὶ δὴ τῆς ἐπικοινωνίας τῶν λαῶν μὲ τὸ ραδιόφωνον, τὸ ἀεροπλάνον, τὸ τηλέφωνον κλπ., ἐπέφερον εἰς τὴν ἄνευ ὁδηγίας, ἄνευ διαφωτισμοῦ, ἄνευ ναυτικῆς πυξίδος, τ. ἔ. **ιδανικῶν** πρὸς ὁρθὴν ἠθικὴν διαβίωσιν, ἐπέφερον **νέας τάσεις καὶ διαθέσεις** εἰς τὴν ψυχὴν τῆς νεότητος, τάσεις καὶ διαθέσεις πρὸς **κριτικὴν** παντὸς θεσμοῦ καὶ ἰδρύματος, τάσεις πρὸς **αιτιολογίαν** καὶ **διαφωτισμὸν** ἐπὶ τῶν προβλημάτων τὰ ὅποια ἀπασχολοῦν κάθε νέον, προβλημάτων ψυχικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ καθορισμοῦ τῆς θέσεώς του εἰς τὸν κόσμον, προβλημάτων γενετησίων, ἐπαγγελματικῆς προσαρμογῆς εἰς τὴν ζωὴν, προβλημάτων ἠθικῆς, θρησκευτικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς, τῶν ὁποίων ἢ μὴ ἱκανοποιητικὴ ἢ ἢ διεστραμμένη λύσις γεννᾷ τάσεις διαφυγῆς ἀπὸ τῆς οικογενείας, τάσεις πρὸς **κατάλυσιν τῆς τυφλῆς ὑποταγῆς** εἰς τὰς ὠραίας ἐλληνοχριστιανικὰς παραδόσεις, διαθέσεις πρὸς εὕρεσιν νέων πηγῶν ἱκανοποιήσεως τῶν πόθων, τῶν φιλοδοξιῶν των, μακρὰν τοῦ οἴκου ἢ καὶ τοῦ πλημμελῶς λειτουργοῦντος καὶ μὴ ἱκανοποιουντος τὸν νέον ἢ τὴν νέαν μας **ἀσυγχρόνιστου σχολείου**.

Ἀποτέλεσμα τούτων : Τὰ παιδιὰ μας, ἀγόρια καὶ κορίτσια, ἐξέφυγον ἀπὸ τὰ χέρια τῶν περισσοτέρων γονέων καὶ παραστρατοῦν εὐκόλως, θύματα γινόμενα κακῶν ὁδηγῶν, διεφθαρμένων ἐνηλίκων ἢ ὁμηλικῶν ἢ τῶν ἀφθονούντων πρὸ τῶν δμμάτων τῆς πολιτείας δηλητηριωδῶν ἀνηθικῶν δημοσιευμάτων, τὰ ὅποια ρίπτουν τὴν νεότητα εἰς τὸν κατήφορον τῆς ἠθικῆς ζωῆς καὶ ἀπολαύσεως, τῆς ὠργᾶς νομῆνης ἀθεϊστικῆς πολιτικῆς, μαχητικῆς καὶ ὀλοκληρωτικῆς ἰδεολογίας, ἣτις ἔξα πλωθεῖσα ἤδη εἰς τὸν ἡμῶν κόσμον διαδιβρώσκει ἰδρύματα καὶ ὀμάδας τῶν δημοκρατικῶν ἔθνῶν.

Εἰς ἄλλὰ ἔθνη ὑπάρχει κάποια ἀντίδρασις, κάποια προφύλαξις, ἕνας πόλεμος ἰδεῶν μὲ μίαν ἀντίθετον ἰδεολογίαν. Ὑπάρχουσιν ἰδεολογίαι καὶ κηρύγματα ἀντιμαχόμενα κατὰ τοῦ ὕλισμοῦ καὶ τῆς καταστρεπτικῆς ταύτης διαδρώσεώς του. Ὑπάρχει ἕνας ἐμφύλιος πόλεμος, ἀφανῆς εἰς τοὺς πολλούς. Πλὴν, ὑπάρχει καὶ **ἀντιτίθετος ἰδεολογία** καὶ συστηματικὸς διαφωτισμὸς ἐγγλίκου καὶ ἀγγλικοῦ κοινωνίας.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀκόμη καὶ μερὶς τοῦ ἐθνικῶφρονος λεγομένου τύπου, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῆ, ἐργάζεται ἐπ' ὠφελείᾳ μᾶλλον τῆς ὕλιστικῆς ἰδεολογίας μὲ τὰ σεξουαλικά λεγόμενα δημοσιεύματα, εἰκόνας καὶ συνθήματα. Ὅμοιως ἀτυχῶς καὶ ὁ **κινηματογράφος** καὶ ἕως χθὲς τὸ ραδιόφωνον εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν συμβάλλουσι, πᾶσαν εὐπρέπειαν καὶ αἰδῶ καὶ ἠθικὴν ἀξίαν πολλακίς προσβάλλοντα. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, τέλος, δὲν ὑπάρχει ἀντίθετος ἰδεολογία, ἰδεολογία, ἢ ὅποια νὰ γεννᾷ κάποιαν ἐλπίδα, νὰ ἐμψυχώη ἐργάτας, σπουδαστὰς καὶ διανοουμένους, διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς κόσμου ἀνωτέρου, μιᾶς εὐτυχίας πραγματικῶς ἱκανοποιητικῆς, μιᾶς ἐνότητος καὶ ἰσορροπίας, μιᾶς ἁρμονίας μεταξὺ συνειδήσεως καὶ τῶν πράξεων μας.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ σπουδαιότερα τῶν αἰτίων τῆς νεανικῆς ἐγκληματικότητος. **Ποῖα ὁμῶς εἶναι τὰ μέσα καὶ οἱ τρόποι τῆς προλήψεως καὶ ἀναστολῆς τοῦ διαρκῶς ἀξαναγομένου παντοῦ ἐγκλήματος τῆς ἐλληνικῆς νεότητος ;**

Ἄρσις ἢ περιορισμὸς τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων αἰτίων τῶν ἐκ τῆς κληρονο-

μικρότητος καὶ τοῦ περιβάλλοντος τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ μας προερχομένων, εἶναι ἡ πρώτη μέριμνά μας. Παρὰ ταῦτα, μέτρα προληπτικά, ὡς τὰ διὰ τῆς τελευταίας νομοθεσίας τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης μέτρα, εἶναι ἐπωφελεῖ ὡς κωλύοντα τὴν νεότητα ἢ ἀπομακρύνοντα αὐτήν, ἀν ἐφαρμόζονται πάντοτε ἐπαρκῶς.

Μὲ ὅλον ὄμως τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν ποῦ ἔχομεν πρὸς τὸ ἔργον καὶ τὴν προσπάθειαν τῶν σήμερον διοικούντων τὴν δικαιοσύνην τῆς Πατρίδος μας, θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἐρωτήσωμεν: Εἶναι τὰ μέσα αὐτὰ τὰ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ κακοῦ καὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τοῦ ἀγαθοῦ γεννῶντα; Εἶναι δυνατὸν ὁ ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τοῦ κακοῦ περισσότερο, ἔστω καὶ ἀν ἡ ἠθικὴ κρίσις τοῦ ἀναπτυχθῆ, νὰ φέρεται ἐναρέτως, ἀν μὴ ἐν τῷ μεταξύ ἀσκηθῆ εἰς τὸν ἐνάρετον εἶον; Εἶναι δυνατὸν διὰ τιμωρίας τοῦ κακοῦ νὰ ἐπέλθῃ τὸ μῖσος πρὸς αὐτὸ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ ἀγαθοῦ, ἀνευ ἐλευθέρως ἐκλογῆς τοῦ καλοῦ;

Ἡ πρόληψις τοῦ ἐγκλήματος εἶναι ἔργον κυρίως ἀγωγῆς, ἀγωγῆς ὄμως ἀκούσης τὴν ἀρετὴν ἐμπράκτως κατὰ τὴν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ εἰς τὸν οἶκον, καὶ τὴν ἔξω κοινωνίαν διαβίωσιν τοῦ παιδιοῦ ἢ τοῦ νέου. Εἶναι ἔργον ἠθικοῦ ἐξοπλισμοῦ, διαφωτισμοῦ καὶ διδασκαλίας τῶν νέων περὶ τοῦ τί ἐκάστοτε εἶναι τὸ ὀρθόν, τὸ δίκαιον, τὸ ἠθικὸν καὶ τὸ ἀνῆθικον, τὸ ἐπιτρεπόμενον καὶ ἀποφευκτέον μέσα εἰς τὴν ἐπαναστατικῶς μεταβαλλομένην σήμερον κοινωνίαν μας καὶ τὰς μεταβαλλόμενας ἠθικὰς ἀντιλήψεις. Ἐφ' ἐτέρου, ἡ πρόληψις τοῦ ἐγκλήματος εἶναι ἔργον ἠθικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ ἐπιμορφώσεως τῆς μεγάλης κοινωνίας, μὲ νέαν ἰδεολογίαν καὶ φιλοσοφίαν τῆς ζωῆς, κεντρίζουσαν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ Ἕλληνος. Πρὸς δύο ἐπομένως κατευθύνσεις εἶναι ἀνάγκη ἢ προσπάθεια πρὸς ἠθικὸν ἐπανεξοπλισμὸν νὰ στραφῇ, τὸ μὲν πρὸς τὴν ἠθικὴν διάπλασιν τῆς σχολικῆς ἡλικίας, τὸ δὲ τῆς ἐνγλίκου κοινωνίας τὴν ἐπιμόρφωσιν.

Τί χρειάζεται ὄμως καὶ πῶς ἐπιτυγχάνεται ὁ ἠθικὸς ἐξοπλισμὸς τῆς νεότητος; Πρὸς ἠθικὸν ἐξοπλισμὸν τῆς νεότητος χρειάζεται σχολεῖον καὶ ἐκπαιδευσις ὄχι μόνον μεταδόσεως γνώσεων περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ὄχι ἀσκήσεως μόνον τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀλλὰ καὶ **χρησιμοποίησεως τοῦ Νοῦ μας** πρὸς γνῶσιν καὶ μόρφωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου, χρειάζεται αὐτοέλεγχος καὶ αὐτογνωσία πρὸς διαρκῆ ἄνοδον καὶ πρόοδον εἰς τὴν ἠθικὴν διαβίωσιν.

Παρέχεται ὄμως διὰ τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἡ τοιαύτη τοῦ **Νοῦ μας** χρησιμοποίησις:

Διὰ τοῦ σημερινοῦ, ὄχι μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἐθνῶν, ἐκπαιδευτικὸν συστήματος, ἐπιχειροῦμεν τὴν γνῶσιν μόνον τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἣτις ἐπιμελῶς ἀποθησαυρίζεται καὶ μάλιστα μετ' ἀκριβείας πολλάκις ἐκφράζεται καὶ ἀποδίδεται. Τὸν νοῦν ὄμως, τὸ ὄργανον τῆς ψυχῆς, τὸ ἴδιον γνῶρισμα ἔχον **τὸ νοεῖν ἑαυτὸν καὶ γνωρίζειν ἑαυτὸν** καὶ αὐτοσυνειδησίαν παρέχον, τὸν νοῦν, ὄν, κατ' Ἀριστοτέλη, «δὲδωκεν ὁ Θεὸς ὡς ὄργανον τῆς ψυχῆς πρὸς καλλιέργειαν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου», τὸν νοῦν, δι' οὗ γνωρίζομεν τὸν ἑαυτὸν μας, κρατοῦμεν ὡς πρὸς τὸ σπουδαιότατον τοῦτο σημεῖον **ἀχρησιμοποίητον**. Παραμελοῦμεν δηλαδὴ εἰς τὴν ἐκπαιδευσίαν μας τὴν **ἀσκήσιν τῆς αὐτοσυνειδησίας**, δι' ἧς αὐξάνει ἡ γνῶσις ἡμῶν αὐτῶν, περὶ τῆς φύσεως τοῦ Ἐγῶ μας. Παραμελοῦμεν τὴν **δημιουργίαν τοῦ ἑαυτοῦ μας**, ἣτις προέρχεται ἐκ τῆς

διαπλάσεως τῆς ἐσωτερικῆς μας ζωῆς, συμφώνως πρὸς ἐν ἰδεῶδες, παραμελοῦμεν τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς προσωπικότητός μας, ἣτις ἐπέρχεται ἂν γνωρίσωμεν τὸν ἑαυτὸν μας καὶ ἂν χρησιμοποιήσωμεν τὸν ἐντὸς ἡμῶν κρυπτόμενον καὶ ἀχρησιμοποίητον ψυχικὸν δυναμισμὸν μας. Παραμελοῦμεν τὴν ἀπόκτησιν τῆς **αὐτογνωσίας**, τὴν αὐτοσυνειδησίαν, ἣτις εἶναι ἡ ἀνωτέρα δύναμις τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως, ἣτις εἶναι, ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ διὰ τὴν μὀρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου.

Λησιμονοῦμεν ὅτι διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς αὐτοσυνειδησίας μανθάνομεν ὅτι ὑπάρχομεν ὡς ἐλεύθερα πρόσωπα, ζῶντα, ἐνεργῶντα, διὰ τῆς γνώσεως δὲ ταύτης τοῦ ἐγὼ ἡμῶν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν καλῦτερον καὶ τὰ ἐκτὸς ἡμῶν καὶ νὰ διαστείλωμεν αὐτὰ ἀφ' ἡμῶν. Ἔτι πλέον ὅμως τούτου, διὰ τῆς αὐτοσυνειδησίας μας ἐρευνῶντες ἑαυτοὺς, σκάπτοντες ἐνδον, κατὰ τὸν Μάρκον Αὐρήλιον, ἀνακαλύπτομεν τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον καὶ **γνωρίζομεν τὴν Θεότητα**.

Τὸ ἐν ἰσχύι **ἐκπαιδευτικὸν σύστημα**, δὲν θὰ εἴμεθα ἄδικοι ἂν τὸ εἴπωμεν, **ἐκολόβωσε τὸν νοῦν**, στερήσαν αὐτὸν τῶν πτερύγων τῆς ἐλευθερίας του, ἵνα **ὁ ἀνθρώπος ἐρωτῶν ἑαυτὸν** καὶ γνωρίζω, τὸ Σύμπαν ἐρμηνεύσῃ, τὴν θέσιν καὶ σχέσιν του εἰς αὐτὸ καὶ τὴν ἐν παντὶ ἀλήθειαν γνωρίσῃ καὶ τὴν ἐκ ταύτης πηγάζουσαν ὀλβιότητα καὶ τὴν εὐτυχίαν ἀπολάβῃ.

Τί χρειάζεται λοιπόν ;

α) **Ἐξεῖς** καὶ ἀσκήσις εἰς τὸ ἐναρέτως ζῆν δι' αὐτοελέγχου καὶ αὐτοκριτικῆς.

β) Προβολὴ **ιδανικῶν** ποὺ νὰ ἐμπνέουν, νὰ φωτίζουν, νὰ ἠλεκτρίζουν τὴν νεότητα καὶ νὰ ὀδηγοῦν αὐτὴν εἰς τὸν **λιμένα τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος**.

γ) Αὐτόθουλος ὄθησις πρὸς ἀμιλλαν εἰς τὴν κτήσιν τῆς ἀρετῆς τῆς μαθητικῆς νεότητος διὰ **προκηρῦξεως βραβείου ἀρετῆς**, διπλώματος μὲ χρυσὰ γράμματα, εἰς τοὺς ἐπ' ἀρετῆ διαπρέποντας μαθητάς.

δ) **Προσοχὴ τοῦ διδασκάλου** εἰς τὴν **διάγνωσιν τῆς ἠθικῆς προόδου** τῶν μαθητῶν του καὶ **ὄχι μόνον** τῆς εἰς τὰ **μαθήματα ἐπιδόσεώς των**.

ε) **Συνεργασία οἴκου καὶ σχολείου** εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐπιδεικνυομένης προόδου εἰς τὴν **ἠθικὴν διαβίωσιν**

Ταῦτα πάντα συστηματικῶς νὰ συντονίζονται.

Τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας **πληροῦ τὸ νέον σύστημα ἀγωγῆς**, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἡμερῶν ἐτολήσαμεν νὰ προβάλωμεν καὶ ὅπερ, ἐφαρμοσθὲν εἰς 16 Σχολεῖα καὶ δύο κατὰσχηνώσεις ἐκ χιλιάδων νέων, **ἐπέφερε καρποὺς ἀνεπίστως θαυμαστούς**, τοὺς ὁποίους θὰ ἀκούσετε ἐντὸς ὀλίγου.

Καὶ ταῦτα μὲν, πλην ἄλλων δευτερευόντων, περὶ τῶν ὁποίων διελάβομεν εἰς μόλις κυκλοφορήσαν τεύχος τοῦ «Προμηθέως», χρειάζεται ἡ σχολικὴ κοινωνία πρὸς μὀρφωσιν **ὄντως ἠθικῶν χαρακτήρων** καὶ ἀποτροπὴν τοῦ παντοῖου ἐγκλήματος

Τί δὲ ἡ ἐνήλικος ἐλληνικὴ κοινωνία ἔχει ἀνάγκην πρὸς ἠθικὸν ἐξοπλισμὸν τῆς ;

Ἡ σημερινὴ ἐλληνικὴ κοινωνία ἔχει **ἀνάγκην ἰδεολογίας**, ἣτις νὰ παρέχῃ ἐλπίδας καλυτέρας, εὐτυχεστέρας ζωῆς, ἱκανῆς νὰ δίδῃ ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν καὶ θεραπείαν εἰς **προβλήματα βασικὰ καὶ θεμελιώδη**, τὰ ὁποῖα τὸν ἀνθρώπον ἀπασχολοῦν ἐντόνως καὶ τῶν ὁποίων ἡ λύσις δύναται ἐνσυνειδητῶς νὰ καταπαύσῃ τὴν διαρκῆ σήμερον ἀγωνίαν αὐτοῦ, τρέχοντος διαρκῶς ἀνευ ἀνα-

παύσεως, πρὸς ὅσον τὸ δυνατόν ἄνευ τέρματος ὕλικήν ἀπόλαυσιν, πλὴν ἀτυχῶς χωρὶς ποτὲ νὰ μείνῃ ἱκανοποιημένος· χρειάζεται ἰδεολογίαν, ποὺ νὰ τὸν κατευθύνῃ εἰς λιμένα εἰρηνικῆς καὶ πραγματικῆς εὐτυχίας.

Καὶ τὰ προβλήματα αὐτά, τὰ βασικά καὶ θεμελιώδη, τὰ ὅποια ἀπασχολοῦν καὶ περιμένουν λύσιν καὶ διαφωτισμόν, εἶναι κοινωνικά, οἰκονομικά, θρησκευτικά, ἠθικά, προβλήματα δηλαδὴ διαφωτισμοῦ εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ Κόσμου, Μακροκόσμου καὶ Μικροκόσμου, τῆς λειτουργίας καὶ τοῦ νοήματος αὐτῶν, τῆς υπάρξεως Θεοῦ καὶ τῆς ἐννοίας Αὐτοῦ, τῆς ἀξίας ἢ μὴ τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος ὡς κατευθυντηρίου δυνάμεως τοῦ πνευματικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ βίου, τῆς πηγῆς καὶ τῆς ἀξίας τῆς ζωῆς, τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ μέγα κοινωνικὸν πρόβλημα τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς κοινωνίας καὶ σμικρύνσεως τῆς μεγάλης διαφορᾶς μεταξὺ πτωχῶν καὶ πλουσίων, καὶ πλείστα ἄλλα.

Καὶ ὁ διαφωτισμὸς οὗτος σήμερον ἐπιβάλλεται ἐπιτακτικώτατα καὶ ἄνευ χροντριβῆς, ἐν ὄψει τοῦ ὑπὸ τῆς ἀντιθέτου ἰδεολογίας ὕλιστικοῦ διαφωτισμοῦ διὰ πάσης δυνατῆς προπαγάνδας, ἐμμέσως ἢ ἀμέσως ἐπιβαλλομένης.

Καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ὁ διαφωτισμὸς αὐτὸς ὄχι μόνον εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως, δι' ἀλλαγῆς τοῦ προγράμματος τῆς διδασκαλίας ὕλης καὶ εἰσαγωγῆς εἰς πάσας τὰς Σχολὰς τῆς Μέσης Παιδείας μαθήματος **στοιχειῶδους Κοινωνιολογίας**, ἀλλὰ διαφωτισμὸς ἐπιτακτικῶς ἀμέσως πρέπει νὰ γίνῃ πάντων τῶν ἐνηλίκων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν δι' ὁμιλιῶν καὶ διαλέξεων καθ' ἑβδομάδα ἢ δεκαπενθήμερον τουλάχιστον εἰς τὰ σχολικὰ κτίρια ἢ εἰς ἄλλας αἰθούσας, τὰ καλούμενα **Κοινωνικὰ Κέντρα**. Καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ ὅ,τι τὸ Σχολεῖον ὀρθόν, ἠθικόν, ἐπωφελὲς παράγει, ἡμεῖς οἱ μεγάλοι, ἡ ἐνήλικος κοινωνία, μὲ τὸ κακὸν παράδειγμά μας πρὸ παντός, ἀσβόλης πληροῦμεν, κατηγοροῦντες τὸν διδάσκαλον ἐκεῖ ὅπου πταίστα: εἴμεθα ἡμεῖς, ἢ ἀδιάφορος, ἢ ἄπρονος πρὸς τὰ παιδιά μας κοινωνία.

Εἰς τὰς αἰθούσας αὐτάς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων διαλέξεων ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω κοινωνικῶν προβλημάτων, καὶ **κινηματογράφος** θὰ πρέπει νὰ λειτουργῇ μὲ ἔθνικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς, θρησκευτικὰς καὶ πρὸς ὀδηγίαν τῶν νέων καὶ νεανίδων ἠθοπλαστικὰς καὶ διδασκτικώτατας ταινίας. Εἰς τὸ Κέντρον τοῦτο θὰ ἤρθοντο νὰ λειτουργῇ καὶ **βιβλιοθήκη** μὲ προσελκυστικὰ καὶ μορφωτικὰ βιβλία, οἷα τὰ ἐν τῇ βιβλιογραφίᾳ τῆς Ο.Η.Ε.Ν., πρὸς ὀδηγίαν καὶ μόρφωσιν τῶν νέων καὶ νεανίδων, καὶ πρὸς ἐπωφελῆ χρῆσιν τοῦ ἐλευθέρου χρόνου ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, φθειρομένων σήμερον εἰς τὰ καφενεῖα καὶ τὰς χαρτοπαικτικὰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου λέσχας.

Διὰ τοῦ διαφωτισμοῦ τούτου ἐπὶ πάντων τῶν ὡς ἄνω προβλημάτων, ὁ μαθητῆς καὶ ὁ ἐργάτης καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ ἔφηβοι δύνανται νὰ ὀδηγηθῶσιν ἵνα σχηματίσωσι τὸ σχέδιον τῆς ζωῆς ἢ τῆς **περὶ τοῦ βίου φιλοσοφίας τῶν** τασσόμενοι ἐλευθέρως καὶ ἐνσυνειδήτως καὶ αὐτοβούλως εἰς τὴν ὀρθὴν παράταξιν καὶ γινόμενοι ἐλπιδοφόροι στρατιῶται πρὸς πραγματῶσιν ἐνδὸς νέου καλύτερου κόσμου, τὸν ὅποιον ἰδιαιτέρως ἢ ὀργῶσα πρὸς μεταβολὴν πλήρης χαρίτων νεότης μας ὁραματίζεται καὶ ἀπαιτεῖ.

Τὸ παμμέγιστον τοῦτο ἔργον πρὸς ἀμφοτέρας τὰς κατευθύνσεις τοῦ ἠθικοῦ ἐξοπλισμοῦ εἶναι ἔργον οὐχὶ ἐνδὸς ἀνδρὸς ἀλλὰ πολλῶν. Εἶναι ἀνάγκη **ὄργανῶσεως εὐρυτάτης**, κατευθυνομένης ἐκ τινος Κέντρον, ἐπεκτεινομένης διὰ Παραρτη-

μάτων, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων νὰ τεθῶσιν ἄνδρες καὶ γυναῖκες δυναμικοί, ἐμπνευσμένοι, πρόθυμοι πρὸς μελέτην καὶ μάθησιν τῶν ὑποδεικνυομένων μέτρων καὶ μεθόδων ἠθικοῦ ἐπανοπλισμοῦ καὶ κατευθύνσεως τῆς ἐν ὕπνῳ καὶ μαρασμῷ καὶ ἀδιαφορίας ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ καλοῦ κατὰ κανόνα διατελοῦσης Ἑλληνικῆς σήμερον Κοινωνίας. Καὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἀνέλαβεν ἡ Ο.Η.Ε.Ν., ἐν ἀρχῇ μὲ μίαν δωρεὰν μόνον 500 δραχμῶν ἐνδὲς πτωχοῦ Καθηγητοῦ Γυμνασίου, Παπανικολάου ὀνόματι.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πενήτηντα ἄνδρες (Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, Δικαστικοί, Στρατηγοὶ καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι Ἑλληνες) ἀνέλαβον νόμῳ τὴν ἴδρυσιν τῆς Ο.Η.Ε.Ν., τῆς ὁποίας σκοπὸς ἐν εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ εἶναι, ἐπαναλαμβάνομεν, ἢ πλήρωσις τῶν ἀνωτέρω ἀναγκῶν καὶ πρὸς τὰς δύο κατευθύνσεις τοῦ ἐπανοπλισμοῦ σχολικῆς καὶ ἐνγλήκου κοινωνίας πρὸς θεραπείαν ἢ μᾶλλον πρόληψιν ὅσον τὸ δυνατόν τῶν προηγουμένως ἀναφερθέντων ἐγκλημάτων καὶ γενικώτερον τῶν παθολογικῶν φαινομένων τῆς Κοινωνίας.

Τὴν τοιαύτην πλήρωσιν ἡ Ο.Η.Ε.Ν. ἐπιχειρεῖ :

α) Διὰ μεταδόσεως εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ἐκ τῶν ἡγετῶν τῆς Κοινωνίας διὰ τοῦ ὄργανου αὐτῆς «Προμηθεὺς» καὶ διὰ βιβλιογραφίας ἰδεοκρατικῆς καὶ διὰ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν, τῶν ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ τῆς φιλοσοφίας ἀληθειῶν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω προβλημάτων.

β) Δι' ὀμιλιῶν ἀνὰ δεκαπενθήμερον εἰς τὰ Παραρτήματα αὐτῆς. Καὶ ὑπάρχουν εἰς τὰς Ἀθήνας 28 τοιαῦτα παραρτήματα, ὅσα καὶ τὰ Ἀστυνομικὰ Τμήματα, ἀναμένοντα ταχοῦς καὶ ἐμπνευσμένους πνευματικοὺς ἡγέτας.

γ) Διὰ μεταδόσεως τῶν αὐτῶν ἀληθειῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ λέγομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος, διότι εἰσέτι οὔτε ὁ **κινηματογράφος** οὔτε ὁ **τύπος** εὐηρεστήθησαν νὰ μᾶς βοηθήσωσι, διὰ **προβολῆς πινακίδων ἠθιοπλαστικῶν ἀποφθεγμάτων**, ἀναρτωμένων εἰς πάντα τὰ κεντρικὰ σημεῖα συγκεντρώσεως τοῦ Λαοῦ. Εἶναι δὲ τὰ ἀποφθέγματα αὐτά, τινὰ τῶν ὁποίων καὶ εἰς τὰ Δικαστήρια καὶ τὰ Λεωφορεῖα καὶ τὰ Σχολεῖα ἐτέθησαν, σπόροι ἠθικῆς πρὸς γνῶσιν τοῦ ἠθικοῦ καὶ τοῦ δικαίου, τοὺς ὁποίους, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος, οἱ κορυφαῖοι τῆς φιλοσοφίας ἀναπτύσσουν εἰς μέγαν ἀριθμὸν ἀτόμων, ἢ εἶναι σύντομοι φράσεις κανόνων τοῦ βίου, αἱ ὁποῖαι δύνανται εὐκόλως νὰ ἐντυπώνωνται εἰς τὴν μνήμην καὶ νὰ ἐπανέρχωνται κατὰ συνήθειαν εἰς τὸν νοῦν ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ καλῆ.

Τὴν ἐκ τῶν ἀποφθεγμάτων τούτων ὠφέλειαν καὶ σημασίαν θὰ κατανοήσῃ πᾶς τις, ἂν λάβῃ ὅπ' ὄψιν τὰ πορίσματα ἐρεῦνης ἐπὶ 109 φοιτητῶν, οἵτινες ἐκλήθησαν νὰ ἀπαντήσωσιν ἀγωνύμως, ἀλλ' ἐνόρκως ἐπὶ τῶν ἐξῆς πέντε ἐρωτημάτων:

α) Σὲ ὠδήγησαν εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον αἱ ἀνηρτημένα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐπιγραφαί; (Ἀπαντήσεις: Ναὶ 72, Ὁχι 27).

β) Ποῖαι ἐξ αὐτῶν περισσότερον; (Ἀπαντήσεις: Πᾶσαι 27, Ἀγνόητες 37, Αὐτοκριτικὴ 13 κ.λ.π.).

γ) Ἐγέννησαν συζήτησίν τινα εὐμενῆ εἰς τὸν κύκλον Σας; (Ἀπαντήσεις: Ναὶ 77, Ὁχι 21).

δ) Σὲ ἀπέτρεψαν ποτὲ ἀπὸ συγκρούσεως ἢ ἀμφιβολίας περὶ τοῦ πρακτέου; (Ἀπαντήσεις: Ναὶ 57, Ὁχι 19).

ε) Εἰργάσθητε προσωπικῶς διὰ τὴν καλὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐπιγραφῶν τούτων εἰς τοὺς ἄλλους; (Ἀπαντήσεις: Ναὶ 45, Ὁχι 53).

Τὸν ἠθικὸν ἐξοπλισμὸν ἢ Ο.Η.Ε.Ν. ἐπιχειρεῖ :

δ) Δι' ἀσκήσεως τῶν ἀρετῶν, αἵτινες κατὰ παράδοξον τρόπον εἰς τὰ Σχολεῖα μας Δημοτικὰ καὶ Γυμνάσια **κατὰ κανόνα** δὲν ἀσκοῦνται. Ἡ δὲ τοιαύτη ἀσκησης κατορθοῦται :

α) Διὰ τῆς καθ' ἐκάστην ἐσπέραν συνηθείας τῶν μαθητῶν πρὸς Πυθαγόρειον αὐτοκριτικὴν μὲ τὰς γνωστὰς τρεῖς ἐρωτήσεις: 1) Τί ἔκαμα σήμερον (Τί δ' ἔρρεξα)· 2) Τί ἀμαρτίαν ἔκαμα (Ἠὲ παρέβην)· 3) Τί ἀπὸ οὗτις ἔπρεπε νὰ κάμω, παρέλειψα νὰ κάμω; (Τί δέ μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;) Καί, ὅπερ σπουδαιότερον.

β) Διὰ τῆς κατὰ Σάββατον αὐτοκρισίας καὶ βαθμολογίας εἰς τὰς ἐξῆς δώδεκα ἀρετὰς τοῦ «Δελτίου ἀσκήσεως ἀρετῶν», τ. ἔ. ἠρησκευτικῆς διαβίωσης, ἐγκράτεια, καθαρσιότης, εὐπρεπῆς συμπεριφορά, θάρρος, συμβολὴ εἰς τὸ γενικὸν καλόν, σεβασμὸς πρὸς τοὺς νόμους, φιλεργία, συνεργατικότης, τάξις καὶ ἀκρίβεια, δικαιοσύνη, φιλαλήθεια.

Ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δελτίου τούτου;

Τὸ δελτίον τῆς ἀσκήσεως τῶν ἀρετῶν ἐφηρμόσθη εἰς 15 σχολεῖα τοῦ Κράτους καὶ τὰς θερινὰς κατασκηνώσεις Ἀθηνῶν καὶ Εὐρυτανίας, ἐφαρμόζεται δὲ καὶ σήμερον εἰς τὰ σχολεῖα ἀπὸ τῆς Σκοτούσης μέχρι τοῦ Ταϊνάρου καὶ ἀπὸ Κερκύρας μέχρι τῆς Κῷ.

Ἴδου τὰ πορίσματα :

Ἔκθεσις Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτ. Σχολείων Κῷ Δωδεκανήσου κ. Δ. Ἰωσήφ

Ἡ ὑπόδοχὴ τῆς ὁποίας ἔτυχε τὸ μέτρον ἐν τῇ Περιφερείᾳ παρὰ τῶν γονέων, ὑπῆρξε **θαυμασία**, τὰ δὲ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ὡς πρὸς τὴν βελτίωσιν τῶν μαθητῶν **ἄριστα**. Κατωτέρω παραθέτομεν περικοπὰς τινὰς σχετικῶν ἐκθέσεων τῶν κ. κ. Διευθυντῶν τῶν Σχολείων.

1. Διευθυντῆς Δημοτ. Σχολείου Καρδαμείνης Κῷ: «Οἱ γονεῖς ἐξέφρασαν τὸν ἐνθουσιασμὸν των διὰ τὴν σπουδαιότητα καὶ διὰ τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα παρετήρησαν εἰς τὰ τέκνα των, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου τούτου.

2. Διευθυντῆς Δημ. Σχολείου Ζιάς Κῷ: «Σὰς εὐχαριστοῦμεν, κ. δάσκαλε, ποὺ θέλετε νὰ μᾶς κάμετε τὰ παιδιὰ μας ἀνθρώπους. Ὁ Θεὸς νὰ τοῦ δίνη χρόνια αὐτοῦ ποὺ σκέφθηκε ἐκτὸς ἀπὸ γράμματα νὰ μᾶς τὰ κάνη καὶ καλὰ παιδιὰ».

3. Διευθυντῆς Α' Δημ. Σχολείου Χώρας Καλύμνου: «Τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι **πράγματι ἄριστον**, καθ' ὅτι ἀποβλέπει εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἠθικῆς διαδύσεως τῶν μαθητῶν».

4. Διευθυντῆς Β' Δημ. Σχολείου Πυλίου Κῷ: «Ὁ σκοπὸς ἐπετεύχθη μετὰ σχεδὸν λαμπρῶν ἀποτελεσμάτων».

Ἔκθεσις Διευθυντοῦ Δημοτ. Σχολείου Σκοτούτης Σερρῶν

«Παρατηρήθη ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὴ μεταβολὴ σχεδὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀσκηθέντας μαθητὰς καὶ εἰς ὅλας τὰς ἀρετὰς τόσοσιν εἰς τὸ Σχολεῖον, ὅσον καὶ κατ' οἶκον καὶ ἐν τῇ Κοινωνίᾳ... Ἰδιαιτέρως σημειοῦμεν τὸ ἐξῆς περιστατικόν: Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου εἶναι γηγενεῖς (σλαβόφωνοι) καὶ πρόσφυγες προερχόμενοι ἐκ Καναδάσου. Μεταξὺ των ὄχι μόνον δὲν ἔχουσιν ἀναπτυχθῆ μέχρι τοῦδε κοινωνικαὶ σχέσεις, ἀλλ' ἀντιθέτως ὑποβόσκει μίσος, τὸ ὁποῖον ἀτυχῶς καλλιεργεῖται ὑπὸ

τῶν ἰδίων εἰς τὰς ἀπαλὰς ψυχὰς τῶν τέκνων των. Διὰ τοῦτο συχνὰ δημιουργοῦνται ἐπεισόδια μεταξὺ τῶν μαθητῶν, γηγενῶν καὶ προσφύγων. Τὸ θλιβερόν τοῦτο φαινόμενο, ἂν δὲν ἐξηφανίσθη τελείως, πάντως ὅμως περιωρίσθη εἰς μέγαν βαθμόν.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων, ἐφαρμόσας τὸ δελτίον ἀσκήσεως ἀρετῶν εἰς τὰς θειρινὰς κατασκηνώσεις τοῦ Δήμου, ὡς εἰς τὸ συνέδριον τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1954 εἶπεν : « Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τούτου τοῦ Καθηγητοῦ κ. Σακελλαρίου, ἀπέδωκεν ἄριστα ἀποτελέσματα. Οἱ γονεῖς δὲ τῶν παιδιῶν, ἐλθόντες εἰς τὸ Διμηρχεῖον, μὲ ἠὺχαρίστησαν ὄχι μόνον διὰ τὸ θάρρος ποῦ ἐπῆραν τὰ παιδιὰ των ἀλλὰ πολὺ περισσότερο διὰ τὴν μεταβολὴν ποῦ παρετήρησαν εἰς τὴν ἠθικὴν συμπεριφορὰν των, ὅταν ἐπέστρεψαν εἰς τὰ σπίτια των. Ἐγὼ δὲ τὸ ἀπόγευμα σήμερον θὰ βραβεύσω 19 ἐξ αὐτῶν, ὅσα μοὶ ὑπεδείχθησαν ὡς ἄξια ἐπιβραβεύσεως διὰ τὴν ἀρίστην τούτων συμπεριφορὰν ».

Τέλος, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Κατασκηνώσεως Εὐρυτανίας κ. Κιούσης, ἐφαρμόσας τὸ διάγραμμα ἀσκήσεως ἀρετῶν γράφει : « Ἡ εἰσαγωγή τοῦ διαγράμματος ἀσκήσεως ἀρετῶν εἰς τὰ ὄργανωμένα σύνολα, σχολεῖα, κατασκηνώσεις, κ.λ.π. ἀποτελεῖ **ἠθικὴν ἐπανάστασιν** εἰς τὰ μέσα ἀγωγῆς τῶν Ἑλληνοπαίδων. Ἴδου ἐν συντόμῳ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διαγραμμάτων ἀσκήσεως ἀρετῶν ἐν τῇ κατασκηνώσει :

α) Ἠλλάξεν ἀποτόμως ἢ ἀτμόσφαιρα τῆς κατασκηνώσεως, διότι ἐτέθησαν κριτήρια ἐναρέτου ζωῆς, ἔλεγχος καὶ ἀξιολόγησις τῶν καλῶν πράξεων.

β) Ἐδημιουργήθη ἀμέσως στίβος εὐγενοῦς ἀμίλλης διὰ τὸ βραβεῖον ἀρετῆς τῶν ἀτόμων, τῶν ὁμάδων καὶ τῶν κοινοτήτων.

γ) Ὁ δημοσιᾶ γενόμενος αὐτοέλεγχος ἐπηρέασε κατὰ πολὺ τὴν συμπεριφορὰν τῶν κατασκηνωτῶν καὶ ἐθελίωσε τὴν διαγωγὴν των.

δ) Τόσον οἱ ὁμαδάρχαι, ὅσον καὶ οἱ Κοινοτάρχαι ἠναγκάσθησαν νὰ προσέξουν ἰδιαίτερος τὴν συμπεριφορὰν ἐνδὸς ἐκάστου ἐκ τῶν κατασκηνωτῶν πρὸς ἀλλήλους.

Γενικώτερον, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο προήγαγε τὴν αὐτοσυνειδησίαν καὶ τὴν αὐτοαγωγὴν». (Πρβλ. « Προμηθεύς », Ἔτος Δ', τεύχ. 1ον, 1954).

*
*

Εἰς τὰς κρισιμωτέρας ἡμέρας τὰς ὁποίας διέρχεται ὁ κόσμος, καὶ κατὰ μείζονα λόγον ἕνεκα τοῦ πολέμου, τῆς κατοχῆς, καὶ ἰδιαίτερος τοῦ συμμοριτοπολέμου καὶ ἢ Ἑλλάς, ἐπιτακτικωτάτη εἶναι ἡ ἀνάγκη ταχέως ἠθικοῦ ἐπανοπλισμοῦ νέων καὶ ἐνηλίκων μὲ νέα, « σύγχρονα μέσα », μὲ νέαν ἐπαρκῆ ἰδεολογίαν καὶ μὲ καρποφόρους μεθόδους ἀσκήσεως τῶν ἀρετῶν καὶ μορφώσεως τοῦ χαρακτήρος, πρὸς προστασίαν τῆς Νεότητος, σωτηρίαν τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐξόρμησιν τοῦ ἔθνους πρὸς νέας κατευθύνσεις. Ἄν τὰ πορίσματα, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα, ἐξ ἐφαρμογῆς ἐπὶ χιλιάδων μαθητῶν, καθὼς καὶ τὸ καθημερινῶς ἐκδηλούμενον ἐνδιαφέρον εἰς 460 μέχρι σήμερον ἀποσταλέντα εἰς 11μηνον μόνον διάστημα ἔγγραφα ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος, παρὰ Νομαρχῶν, Διευθυντῶν Σχολείων καὶ Ἐπιθεωρητῶν ζητούτων φῶς καὶ ὁδηγίας πρὸς ἠθικὴν ἀναμόρφωσιν τῆς νεότητος, εἶναι ἀρκετά, ὡς φρονοῦμεν, νὰ πείσουν πάντα ἐνδιαφερόμενον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν νεότητα ὅτι δύναται νὰ ἔχη εἰς χεῖράς του τὸ σύστημα ἐκπαιδεύσεως συμπληρῶν τὸ ὑφιστάμενον.

Ἄν διὰ τοῦ νέου συστήματος τούτου ἀγωγῆς τῶν Ἑλληνοπαίδων, ἀκόπου,

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΩΣ *

Υπό τοῦ κ. Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Ἡ θεωρία τῆς *γραμμικῆς παλινδρομήσεως* ἔχει ἐκτεθῆ παρ' ἡμῖν *ἀπολύτως πεπλανημένη* ἀπὸ μαθηματικῆς ἀπόψεως, δι' ὃ καὶ θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου νὰ ἐκθέσω ταύτην ὡς σήμερον ἰσχύει. Πράττω τοῦτο δι' ἐκείνους τῶν ἀναγνωστῶν οἱ ὅποιοι θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀποκτήσουν σαφεῖ, ὀρθὴν καὶ ἀπολύτως ἐπιστημονικὴν γνῶσιν τοῦ θέματος, ἐφ' ὅσον μάλιστα τοῦτο τόσον μεγάλην σημασίαν ἔχει ἰδίᾳ διὰ τὴν οἰκονομετροίαν, σήμερον.

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΙΣ

Ἐὰν δοθοῦν n ζεύγη τιμῶν (x_i, y_i) τίθεται τὸ ἐρώτημα: *ποῖος ὁ βαθμὸς ἀλληλουχίας ἢ συσχετίσεως μεταξὺ τῶν x καὶ τῶν ἀντιστοίχων y , ἐπειδὴ οὗτος ἐμφανίζει τὴν σημαντικότητά τῆς μεταξὺ τούτων ἐξαρτήσεως.* Τὸ πεδῖον ἐν ᾧ παρουσιάζεται ἡ συσχέτισις ἐμφανίζει δυὸ ἀκραίας περιπτώσεις, ὧν ἡ μία εἶναι ἡ *τελεία συναρτησιακὴ ἐξάρτησις*, ἡ δ' ἄλλη ἡ *ἀπόλυτος ἀνεξαρτησία*, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς πιθανότητος. Κάθε ὀρισμένη μαθηματικὴ συνάρτησις τῆς μορφῆς: $y = f(x)$, οὐδὲν πρόβλημα ἀπολύτως, ἀπὸ στατιστικῆς ἀπόψεως, ἐγείρει ὅπως, ἐπίσης, ἡ ἐπίδοσις τῶν σπουδαστῶν σχολῆς τινὸς εἰς τὴ μάθημα καὶ τὸ ἀνάστημα τῶν πατέρων αὐτῶν, ἐπειδὴ ταῦτα, φύσει, εἶναι ἀπολύτως ἀνεξάρτητα, οὐδὲν πρόβλημα στατιστικῆς γεννοῦν: Τὸ πρόβλημα στατιστικῶς τίθεται ὅταν ἡ ἐτέρα τῶν μεταβλητῶν x ἢ y γεννᾷ ἢ παρέχει τὴν ὑπόνοιαν ὅτι συμβάλλει διὰ τὴν μόρφωσιν τῆς τιμῆς τῆς ἐτέρας ἐξ αὐτῶν, χωρὶς μεταξὺ τούτων νὰ ὑφίσταται συναρτησιακὸς σύνθεσμος, ἀλλὰ *στοχαστικὸς* τοιοῦτος.

Θὰ λέγομεν ὅτι ὑφίσταται *γραμμικὴ παλινδρομήσις* μεταξὺ X καὶ Y τῆς μορφῆς:

$$Y = \alpha + \beta X = f(X) \quad (1)$$

* Linear regression and coefficient of correlation.

ἀδαπάνου, ἑλληνικοῦ, σωστικοῦ, τέρποντος παιδιὰ, γονεῖς καὶ διδασκάλους, τὰ ἐλαττώματα τῆς Φυλῆς δύνανται νὰ ἐλαττωθοῦν.

Ἄν τὸ δνεῖρον καὶ κήρυγμα ἀπὸ 2500 ἐτῶν περίπου τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Πλάτωνος, τ. ἔ. ὅτι *σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἡ ἀσκήσις, μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος*, δύνανται, ἂν τὸ θελήσωμεν, νὰ πραγματοποιηθῆ, *τότε ἔλθετε μαζί μας, ἀγαπητοὶ μας φίλοι καὶ φίλοι τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος, πλαισιώσατε καὶ ὑποστηρίξατε τὰς προσπάθειάς ἐγκρίτων Ἑλλήνων, τῶν μελῶν τῆς Ο.Η.Ε.Ν., ἀγωνισθῆτε εἰς τὰ Παραρτήματα αὐτῆς, συνεργασθῆτε μεθ' ἡμῶν, ἴνα, ἐπιτυγχανομένης τῆς ἠθικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Νεότητος καὶ τοῦ ὅλου Ἑθνοῦς, πρωτοπορήσῃ ἡ Ἑλλάς, ἡ αἰωνία διδάσκαλος τῶν Ἑθνῶν, καὶ διαλάμψῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν νέαν ἐξόρμησίν της, ποῦ ἡ ἱστορία της, τὸ ἔνδοξον παρελθὸν καὶ τὰ πεπραγμένα της ἐπιβάλλουν πρὸς δημιουργίαν μεταξὺ τῶν Ἑθνῶν πρῶτον τῆς Ἀνατολικῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου ἐνὸς νέου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.*